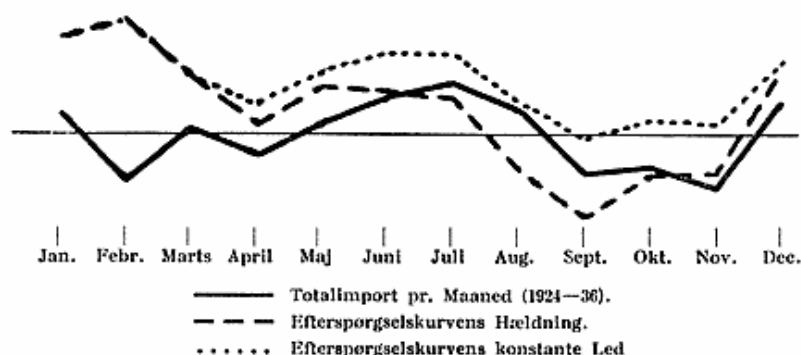

GENSVAR TIL PROFESSOR JØRGEN PEDERSEN

Af H. COLDING-JØRGENSEN

DET er jo en naturlig Sag, at Prof. Jørgen Pedersen forsøger at forsvare sin Afhandling om det engelske Smørmarked, men de fleste af de Midler, der i det foregaaende Indlæg er benyttet til dette Forsvar, opfordrer til Imødegaelse. For at Diskussionen ikke skal antage et Omfang, der vilde falde udenfor Tidsskriftets Rammer, vil jeg dog her kun holde mig til de mere centrale Punkter.

1. Forf. har i sin Afhandlings Afsnit 3 foretaget en almindelig Analyse af Smørrets Efterspørgselskurve og dennes Variation fra Maaned til Maaned uden at kunne finde nogen fyldestgørende Forklaring herpaa. I min Anmeldelse skrev jeg, at Forklaringen til en vis Grad var at finde i Sæsonsvingningerne i Importmængden. Dette afviser J. P. i sit foregaaende Indlæg, idet han udtaler, at der ikke er nogen Korrelation mellem Sæsonsvingningerne i Efterspørgselskurven og Sæsonsvingningerne i Importmængden. Følgende Diagram viser imidlertid Rigtigheden af min Udtalelse.

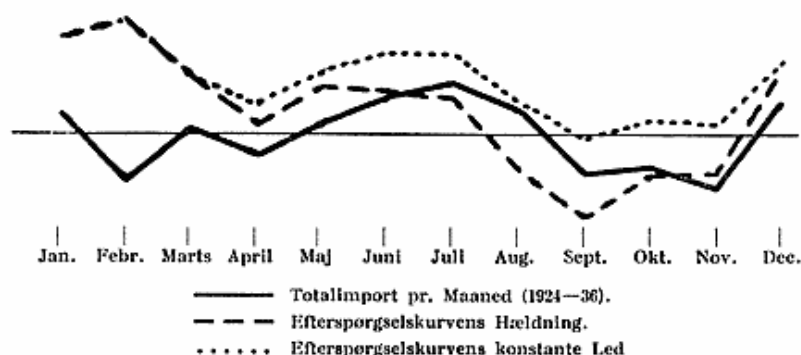
Den fuldt optrukne Kurve er den gennemsnitlige Importmængde i hver af Aarets Maaneder beregnet for den samme Periode 1924-36, som ligger til Grund for J. P.'s Bestemmelse af Efterspørgselskurverne; der er ogsaa foretaget Korrektion for Varia-

GENSVAR TIL PROFESSOR JØRGEN PEDERSEN

Af H. COLDING-JØRGENSEN

DET er jo en naturlig Sag, at Prof. Jørgen Pedersen forsøger at forsvare sin Afhandling om det engelske Smørmarked, men de fleste af de Midler, der i det foregaaende Indlæg er benyttet til dette Forsvar, opfordrer til Imødegaelse. For at Diskussionen ikke skal antage et Omfang, der vilde falde udenfor Tidsskriftets Rammer, vil jeg dog her kun holde mig til de mere centrale Punkter.

1. Forf. har i sin Afhandlings Afsnit 3 foretaget en almindelig Analyse af Smørrets Efterspørgselskurve og dennes Variation fra Maaned til Maaned uden at kunne finde nogen fyldestgørende Forklaring herpaa. I min Anmeldelse skrev jeg, at Forklaringen til en vis Grad var at finde i Sæsonsvingningerne i Importmængden. Dette afviser J. P. i sit foregaaende Indlæg, idet han udtaler, at der ikke er nogen Korrelation mellem Sæsonsvingningerne i Efterspørgselskurven og Sæsonsvingningerne i Importmængden. Følgende Diagram viser imidlertid Rigtigheden af min Udtalelse.

Den fuldt optrukne Kurve er den gennemsnitlige Importmængde i hver af Aarets Maaneder beregnet for den samme Periode 1924—36, som ligger til Grund for J. P.'s Bestemmelse af Efterspørgselskurverne; der er ogsaa foretaget Korrektion for Varia-

tioner i Kølehuslagrene. De to andre Kurver viser Efterspørgselskurvernes Hældning og konstante Led ifølge J. P.'s egne Beregninger. Enhver maa vist indrømme, at der — naar bortses fra Februar Maaned¹⁾ — er en meget smuk Overensstemmelse mellem Kurverne, og det fremgaar af Diagrammet, at det i denne Forbindelse er uden Betydning, naar J. P. mere interesserer sig for det konstante Led end for Liniernes Hældning. En saadan nøgtern Beregning er formentlig af større Værdi og Beviskraft end J. P.'s Bemærkninger i al Almindelighed om, at der ikke er nogen Korrelation.

2. I min Anmeldelse skrev jeg, at der ved Beregningen af Middelfejlene for disse Efterspørgselskurver tilsyneladende var begaaet en systematisk Fejl, idet de i Afhandlingen Side 31 anførte Middelfejl er omkring dobbelt saa store som de skulde være. Dette forklarer J. P. paa den Maade, »at der er faldet en Kolonne ud i Tabellen, nemlig Middelfejlen paa Differensen . . .«. Denne Forklaring forudsætter, at Tabellen skulde indeholde to forskellige Sæt Middelfejl, hvilket paa ingen Maade fremgaar af Teksten til Tabellen; denne Tekst, som J. P. selv indrømmer er daarlig, vilde i saa Fald blive endnu vanskeligere at faa Mening i.

3. Jeg har i Anmeldelsen udtalt, at det vilde have været mere konsekvent ved Beregningerne at inddrage Prisligningen som Komponent sideordnet med de øvrige Faktorer i Stedet for den mekaniske Division med et Index for »Wages & Salaries«. Hertil svarer J. P. foran, at han ikke kan forstaa, hvorledes man kan tilraade en mere kompliceret Beregning, naar Usikkerheden er saa stor. Men det er jo netop for at faa Usikkerheden reduceret saa meget som muligt, at man inddrager alle de Komponent i Beregningen, som man skønner har Betydning for Undersøgelsen.

4. I min Anmeldelse blev det fremhævet, at det maa anses for en væsentlig Mangel ved hele Undersøgelsen, at man ikke før de mange praktiske Anvendelser har gjort et Forsøg paa Bestemmelse af Nøjagtigheden af de forskellige Parametre, særlig Nøjagtigheden af det »danske« Led i Prisligningen. Selvom man ikke vil eller kan beregne Middelfejl, er der saa mange andre Maader at tage Forbehold paa, og saa vidt jeg kan se, er der ikke fremsat en eneste Bemærkning, der henleder Læserens Opmærksomhed paa dette Punkt. Der tales kun om, at den udjævnede Prisrelation som Helhed er ganske god, men som jeg skrev i Anmel-

¹⁾ J. P. har vist i det hele taget ikke foretaget Korrektion for Maanedernes forskellige Længde.

delsen: Det er ikke Nøjagtigheden af Ligningen som Helhed, men Sikkerheden af det »danske« Led, der er af afgørende Betydning ved alle de forskellige Beregninger over Virkningerne af en ændret Exportpolitik m. m.

J. P.'s statistiske Medarbejder mener, at der ikke kan beregnes Middelfejl i det foreliggende Tilfælde. Men Forfatterne har jo gennemført alle deres Beregninger af Regressionsligningerne ved Hjælp af »Mindste Kvadraters Metode« uden nogen Art af Forbehold, og denne Metode giver netop en Bestemmelse af de Middelfejl, som i det foreliggende Tilfælde burde være anført. Hvis man mener, at Forudsætningerne for Anvendelse af »Mindste Kvadraters Metode« ikke er til Stede, vælter man dermed ogsaa hele Grundlaget for de i Afhandlingen foretagne Bestemmelser af Prisrelationerne, og Usikkerheden bliver derved ikke mindre.

Til Slut tillader jeg mig at fremhæve den af Jørgen Pedersen foran fremsatte Bemærkning, der omhandler det centrale i hele Afhandlingen:

»Derimod er jeg ganske klar over, at naar man vil overføre Resultaterne paa Fremtiden — og det er naturligvis det, man tilsigter — bliver Spørgsmaalet om Spillerummet for selve Funktionens Variation af Betydning, og det skal gerne indrømmes, at det maaske i Afhandlingen burde have været stærkere understreget, at man ikke har nogen Garanti for, at den fundne optimalt sandsynlige lineære Sammenhæng vil bevare denne Stilling ogsaa i Fremtiden, men jeg er gaaet ud fra, at alle var klar over, at en saadan Usikkerhed er til Stede.«

I en Afhandling, der 1) gør Fordring paa at være strengt videnskabeligt gennemført, 2) vedrører et praktisk saare vigtigt Spørgsmaal og 3) vil blive læst med stor Interesse af Praktikere, som ikke er i Stand til at følge de teoretiske Beregninger, men særlig hæfter sig ved alle de praktiske Eksempler, kan man efter min Mening ikke stiltiende forudsætte, at alle er klar over, hvor stor Usikkerhed de fremsatte Konklusioner er behæftet med.

Men det er mit Haab, at denne Diskussion har bidraget til Forstaelsen heraf.
